

Dit is mijn verlangen

Ik tel tot tien: het tiende gebod

Deuteronomium 5:21 en Galaten 5:13-26

Je zou de Tien Geboden ook in omgekeerde volgorde kunnen lezen. Dan begin je waar we zijn, bij onze verlangens, om uit te komen bij Gods verlangen: ik wil je bevrijder zijn! Je ontdekt door deze omgekeerde volgorde ook meteen dat het in Gods wet niet om regels en gedrag gaat, maar om het hart. Zo doet Jezus dat ook: 'wie zuiver van hart is, zal God zien' (Mat. 5:8). Hij vraagt waar je h art is (Mat. 6:21).

Niet begeren

'Gij zult niet begeren'. Begeerte, dat wat ouderwetse woord heeft een negatieve klank (behalve in wijs-begeerte). Het tiende gebod is negatief geformuleerd omdat we contact moeten krijgen met verkeerde verlangens die er in ons leven: hoe vaak 'begeren' we niet wat van een ander is (geld, bezit, man, vrouw). We zijn vaak erg jaloers om wat een ander wel heeft en wij niet en we zetten onze zinnen erop om het te krijgen of te bereiken. Luther leert ons: 'We kunnen niet voorkomen dat er allerlei vogeltjes om ons hoofd fladderen, maar wel dat ze een nestje in je haar maken.' Het is belangrijk om daarbij stil te staan en te ontdekken dat we daarmee onze vrijheid verspeelen (vgl. Gal. 5:13): verlangens die gericht zijn op wat niet van jou is of wat je niet hebt (spullen, relaties, succes, status, waardering), brengen veel gebondenheid met zich mee. Je loopt er in vast. Je laat je beheersen door wat je niet hebt (het kan een obsessie worden) in plaats van je te verheugen over wat je wel hebt.

Een 'cultuur van verlangen'

Net als alle andere geboden moeten we breder en dieper kijken dan wat het gebod strikt genomen zegt. Elk gebod legt een eigen aandachtsgebied open waar we in ons leven mee te maken hebben. Het tiende gebod gaat over: verlangen. Waar verlangen we naar? Hoe worden onze verlangens gevormd? We moeten ook beseffen dat we in een 'cultuur van verlangen leven': een consumptiemaatschappij waarin onze verlangens en behoeften voortdurend door reclame worden aangeraakt en gevormd. Sterker nog: de markteconomie schept eindeloos nieuwe verlangens en behoeften. Als liturgie een oefening in

verlangen is (in de kerk leren we verlangen naar God, naar zijn woorden, zijn genade, zijn Geest) dan moeten we beseffen dat onze consumptiemaatschappij (die zich profileert in winkelcentra, in reclamecampagnes en op internet) ook een en al 'liturgie' is: zonder dat we het doorhebben worden onze verlangens gevormd en gestuurd. 'Je bent pas gelukkig als...'. Lukt het (in) de kerk nog wel om een verlangen op te wekken naar en te oefenen in het 'echte geluk' (Mat. 5:3-10 BGT)? Hebben we in de kerk misschien te veel aandacht voor (de secularisatie van) het 'hoofd' (overtuigingen, dogma's) en de 'handen' (geboden, leefregels) ten koste van het 'hart' (verlangens, vertrouwen)? Als onze verlangens seculariseren, dan wenden ze zich af van God om zich te richten op wat geen eeuwigheidswaarde heeft.

We hebben de heilige Geest nodig

In Galaten 5 gaat het over luisteren naar de Geest en naar onze (slechte) verlangens. De boodschap is: laat je leiden door de heilige Geest! Zo brengt het tiende gebod ons bij Gods Geest en een leven dat door hem wordt geleid. De vrucht van de Geest komt tot bloei (5:22-23). 'Als je zo leeft, doe je precies wat de wet eigenlijk wil' (5:23). En: 'Als je luistert naar de Geest, dan leef je zoals God het wil. Dan heb je de wet dus niet nodig' (5:18). Dat zijn spannende uitspraken die de wet relativeren en Gods Geest eren!

Oefenen in verlangen

Ten diepste draait het dus om verlangen, omdat ons verlangen ons gedrag aanstuurt. 'Verlangen naar het goede leven' (gemeentethema 2015-2016) vloeit dus voort uit de aandacht voor 'Ik tel tot tien' en discipelschap. Hoe kunnen we oefenen in verlangen?

1. Beoefen de kunst van **dankbaarheid**: verheug je in wat je hebt gekregen. Wees blij als je naaste blij is.
2. **Disciplineer** je verlangen: 'niemand ervaart het geheim van vrijheid dan door discipline alleen' (Bonhoeffer).
3. Ga de weg van het **elfde gebod**: bid onophoudelijk om Gods genade en zijn Geest.

Om te lezen

Galaten 5:13-26

Matteüs 5:3-10

Voor een geloofsgesprek

1. Welke rol speelt 'begeren' en jaloezheid in jouw leven?
2. Op welke manier brengt ongehoorzaamheid aan het tiende gebod gebondenheid met zich mee?
3. Herken je dat we in een 'cultuur van verlangen' leven (consumptiemaatschappij)? Waar merk je dan bijvoorbeeld zelf aan?
4. Ervaar je de kerk als de plek waar je oefent in verlangen naar God? Hoe kan de kerk daar (meer) hulp bij bieden?
5. Lees Galaten 5:13-26 en bespreek de verhouding tussen luisteren naar de Geest en luisteren naar de eigen (slechte) verlangens.
6. Hoe kun je de drie handreikingen om te 'oefenen in verlangen' in de praktijk brengen?
7. 'We hebben de wet niet nodig, we hebben de Géést nodig!' Wat vind je van deze stelling?

Websites

www.josdouma.nl

www.mijnpreekplek.wordpress.com

www.plantagekerk.nl

www.ikteltottien.wordpress.com

